

BESEDNIK.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 20. vsakega mesca.

Velja celoletno 2 gld. — polletno 1 gld.

List 11.

V Celovcu 20. novembra 1877.

Leto IX.

Hudobni sin.

(Spisal J. A. Dobrčan.)

Res spolnujejo se še dan danes besede stvarnikove: „v potu svojega obraza si boš služil vsakdanji kruh.“ Poglejmo le ubozega kmetovalca, kako se trudi in poti v pekočej vročini od jutranje zore do večernega mraka, od dne do dne, ves čas, kojega preživi v dolinci grenkih solz.

Le kake dni si nekoliko oddahne in se okrepi, namreč v nedeljah in praznikih Gospodovih. Te dni pa ne privoši le onemoglim udom potrebnega počitka, priskerbi tudi izdatne hrane duhu svojemu, obiskaje božjo službo in poslušaje lepe pridige, ki pospešujejo nrvnost, mu blažijo in mu podajo hladilnega leka za grenke stiske in nadloge.

In kdo bi mu zameril, če se take dni poraduje tudi pri kupici penečega vinca, pri ktorej pozabi, vsaj za kratek čas vsakdanjih rev in britkosti.

Tu vidimo proti večeru v pivarnah vesele družbe. Pri enej mizi se pogovarjajo možje o kmetijstvu, živinoreji, in sploh o tem, s komur se vsak dan pečajo. Pri drugej mizi vidimo zbrano šumečo mladino, ki vganja burke in se po svoje kratkočasi. Pozna se na prvi pogled, da se jej vroča kri pretaka po mladih žilah, da se nekaka lahkomišljenost in brezskerbnost prevaguje pri vsem djanju. Kdo bi jej zameril, da se tako raduje — žalibože, kake nerodnosti se tu včasih godé! Pogledajo prepogosto kozarcem na dno, visoki duh jim stopi v glavo, jim zmeša možgane — in od tod prihajajo prepiri, pretepi, ubijalstva. Koliko fantov, družin, staršev je zarad tega nesrečnih!

Naj podam tu kratko povest za poduk in svarilo!

I.

Prebivalci neke slovenske vasi praznujejo cerkveno „žegnanje“. Solnce se bliža še zapadnim goram, življenje pa in šum v našej vasi se še le prav za prav začinja.

Pridne gospodinje zakurjajo za večerjo, lična dekleta jim nanašajo derv in vode, možje pa in posebno fantje jo zavijajo v gostilnice, od kodar se razlega glasen krik in vik.

Solnce zatoni, v našaj vasi zazvoni „Ave Marijo“ vsem pilcem v določno znamenje, da je čas iti domu — a le malo jih je poslušnih, kajti fantom se še nič ne toži niti po dobri večerji, niti po gorkejši postelji; marveč veliko burk dobrih in slabih vkrepajo posebno radi pri fantovskem solncu, ki je vse navduša, nekatere le preveč.

Res to „fantovsko solnce“, bleda luna prileze počasno in skrivnostno na nebeški obok; mirno, žalostno gleda na zemeljska bitja, sukaje se med nebrojnimi, milo migljajočimi zvezdicami. Ljudje se podajajo k pokoju, razun po kerčmah in ene same hiše stoječe na koncu naše vasi, pogasnile so vse luči.

Poglejmo v omenjeno hišo. Pri berlečej luči sedi bleda žena, glavo ima podperto ob dlan in gorke solze jej kapajo po velih licih, večkrat globoko vzdihne, vprè oči proti nebu in ustne se jej gibajo v gorečej molitvi. Zdaj vstane, koraka k oknu, skerbno pogleduje in posluša, kakor bi koga željno pričakovala. Ker ničesa ne opazi, zopet žalostno pogleda kviško, kerčevito sklene roke in skoro onemogla se vsede na klop. Iz njenega obnašanja moramo soditi, da jej huda boleost terga materno serce.

Zadonijo od zunej tudi počasni koraki. Ko je zasliši, urno povzdigne že nekoliko osivelo glavo in nekaka nada jej zaigra v objokanih očeh; kmalo pa se jej zopet žalost razlije po vsem obličju, kajti spoznala je že po hoji, da ne pride oni, kojega pričakuje.

Škripaje se odprejo nizka vrata. Vstopi mož srednje, pa složite postave, siva glava, zgerbančen obraz pričata, da nosi že precej križev na plečih. Mož je žalosteče se žene, tudi njemu se bere že na obličju, da mu velika tuga gloje na tenkej niti življenja njegovega. Jeza se mu zabliska iz ognjenega očesa, ko se ogleda po nizkej sobi.

„Ali ga še zdaj ni potepina?“ reče z ostrim glasom — „dovolj časa sem ga prosil, svaril, tudi grozil mu, če bo pijančeval cele noči. Od današnjega večera naprej tudi spolnim svoje grozovitve — imam že vsega, do gerla.“

„Nikar se tako ne togoti, škodoval bi njemu in sebi — vsaj bo kmalo prišel; ga jaz poprosim, da naj se varuje in ogiba v prihodnje,“ prosi žena s tresočim se glasom.

„Le zagovarjaj ga še! Dosti dolgo mu prezirava vse nerodnosti, zato je tako terdoglaven, se naju nič ne boji, nama nakopuje sramoto na najno staro, osivelo glavo“, se jezi mož ostro povdarjaje vsako besedo. „Posebno si pa ti vsemu kriva, ka si mu dajala potuho in še meni vezala roke s svojimi prošnjami.“

„Vsaj ni tako hudoben, ne! ti vse preveč vidiš. Mar meniš, da je vse zgol resnica, kar ti prinašajo na ušesa gerdi opravljivci“ — zagovarja mati porednega svojega sina. Bralo se jej je sicer na obrazu, da jo jako pečejo njegove nerodnosti, vendar njena prevelika ljubezen je je zmanjševala — nadjala je, da se popravi sčasoma.

„Kaj praviš? Mar ni on prvi, kjer se gode nerodnosti, mar ne zapleta v svoje norčije še drugih poštenih fantov? Po vsej fari, da, po vsem okrožju

se je že razširila njegova „slava“, koje mu pač ne zavидуje nikdo“, odgovarja mož, terpko se smejaše.

„Vsaj so drugi ravno taki, mladost je norost — naj znori, potem ga bo že pamet srečala,“ govori žena na dobro sinu rogoviležu, sinu, ki jej je napravil toliko serčnih britkosti, a na kojega jo je vezalo serce bolj, ko na vse drugo. „Vsaj ni tako vnebo popijoča pregreha, če včasih malo bolj vesel pride domu, in če mu kdo zameri — — —“.

„Da, če bi res le včasih, le malo bolj vesel prišel domu“, tudi mene bi to ne grizlo toliko, a on se prav mnogokrat, malo da ne rečem privalja domu, pa ne vesel, on kolne, se togoti nad menoj in teboj, in tega ne terpim več,“ poprime oče Aleš besedo. Pa naj bo konec najnemu besedovanju — ugasni luč, podaj se k počitku. Jaz sem vrata zaklenil, naj spi, kjer hoče — če prav pri živini v hlevu, ali pri nečednih ščetinarjih v blatu — saj družega ne zaslužuje.“

„Kaj bodo pa ljudje govorili, če začne ropotati“ — se spusti zaslepljena žena v glasen jok.

„Kaj bodo pa ljudje govorili, če nimaš toliko moči in terdne volje, da na noge stopiš proti sramotnej razuzdanosti tvojega — — —. Pa kaj bi bob metal v steno, kar sem rekel, naredi, pa je vsemu konec, zaukaže mož jadnej ženi, v svesti svoje moči, ki si ne upa vgovarjati, marveč dihte spolni terdni ukaz možev.“

Ura bije polnoči — votlo done krepki vdarci po nočnej tikoti, tudi fantovsko rogovilenje bolj in bolj ponehuje; le sem ter tje se še zasliši kako glasno ukanje, ali hripavo petje posameznih poznežev.

Našej hiši se približava visoka postava, koje pa zarad sence ni moč natanko pregledati. Le robate kletvice jej uhajajo iz ust in grozé povzdiguje svoje pesti.

Lej ravno kar stopi iz sence, obsveti luna krepkega mladenča, ali o joj — po klobuku ni duha niti sluha, lasje so razmeršeni, vsi kervavi, obraz s kervjo polit, posebno na obervih je je cele kupe sedene, obleka vsa raztergana. Grozna, strašljiva podoba — enaka bolj strašnej prikazni, kot živej duši človeškej. Kaj se je zgodilo? Ali je vergel močni vinski duh mladenča ob kako kamenje? ali izvira vse iz kacega nočnega poboja?

Tapo po vratih; išče po oknu, terka na šipe.

Kaj zlodja? luč je ugasnjena, vrata zaklenjena, ključa tudi ni! Kaj, ko bi bil stari kaj rogovilil! Vsaj me je mati vselej pričakovala pri berlečej luči, ali pa mi pustila ključ v vratih! zamermra in postoji.

Čez nekoliko časa se oberne in jo zavije k bližnjemu potoku, ki je mirno sredi zelenega travnika podil reberne valčkeke svoje. Gredé sam s seboj govori in glasno razodeva notranja svoja čutila.

„Ne budim jih ne, naj leže vsi v miru. Vsaj ne bo renčavi stari vedel, kdaj sem prišel k domu, mati me tako zmir zagovarja, družim pa nič mar, kaj počenjam.“ — — — — —

Še nekaj pomermra, a ne razume se dobro. A na enkrat obstane, loputne

z nogo ob tla, zaškriplje z zobni in divji ogenj mu švigne iz oči, strese se po celem životu, kajti vsa kri mu je zavrela po njegovih žilah. „Čakaj zlodej, tebe pa že še dobim v svoje pesti. Gorje ti takrat, zmeljem ti tvoje proklete kosti, kakor mlinski kamen moko, pomnil boš, kdaj si Aleševega Jaka udrihnil po črepini — — —“. Ni čutil v svojej togoti, da mu z nova teče kri po laseh, mu polija blede obraz in kapa po obleki. Opazi še le pri potoku, kjer se s čisto vodo izmije. Široka rana se pokaže verh čela, obveže jo z rutico.

„Kam bi šel spat“, jame premišljevati, „domu ne morem, ker je vse pod ključem, koj pod milim nebom nečem — é, kar na sosedov hlev, v seno se zarijem, pa bo.“ Stori.

Napoči drugo jutro. Rudečkasta zora oznanja prihod kraljeve zvezde, prihod solnea zatega, koji prepodi nočno tmino, zvabi vse lazeče, leteče, vse, kar je živo iz postelj, zvabi je serkat hladni jutranji zrak. — Vse se je veselilo in radovalo, vse občudovalo čuda Božje vsegamogočnosti, le Aleševj materi zdelo se je vse tužno, žalostno.

Na vse zgodaj prišla je k njej priletna žena, da jej potoži svoje težave in težeče jo skrivnosti!

„Ali si že kaj slišala? Po noči je bil menda zopet vrišč, da se Bogu smili“, jame klepetati, pri brinjevcu so polomili vse stole; pa kaj ti pravim stole, ongavemu Francetu so zlomili troje reber, ne vem čegavemu pa roko, desno roko. — — —

„Kaj? topli so se? kdo pa? kdo je še poškodovan?“ poprašuje Aleševka, stresne se vsa pri misli, da bi vtegnil njen sin zraven biti, da morebiti kje poškodovan leži, ker ga še ni domu.

„Da, topli, kar s kolmi so se pobijali, menda je vaš Jaka začel,“ odgovarja stara klepetulja, ne mislé, kako je z sadnjimi besedami ranila materno serce; ni opazila, ali ni hotla opaziti, kako je mater pretreslo, da bi bila rada nekaj rekla, da pa iz strahu ni mogla spregovoriti besedice, „pa je tudi menda prijel zaslužno plačilo. Milujem le tebe, nekdanjo svojo prijateljico, da imaš tacega otroka; lej še mene, kar ne pogleda me ne. Unikrat mi je pa še grozil in me zmerjal, ker sem mu očitala njegove norosti. Prav mu je, zdaj jo je vendar staknil. Toliko ti povem. — — —“

„Pusti me, pusti,“ prosi nesrečna mati zagrízeno opravljkvo. Sprevidela je, da samo zato, ker jo je fant nekoliko razžalil, da samo zato terpinči njo s svojim strupenim jezikom.

Počasnih korakov in zadovoljnega obraza odide, dobra prijateljica. Gotovo je bila 10 stotov debeleja, da se je le videla maščevano — privošimo jej to zadovoljnost!

„Križani Bog, da bi ga le preveč ne bili“, zdihuje Jakova mati, „kaj bo rekel razjarjeni oče, ko zve zopet to. Kako sem bila pred srečna in zadovoljna, kako je bil moj mož dobre volje, da, nebeški mir je kraljeval v našej hiši, dokler ta ni dorasel. Zdaj pa gre vse narobe, zmir vpitje in prepír — pa Bog že ve, zakaj me kaznuje“.

Nadležne misli jo motijo vse jutro, nobeno delo jej ne gre od rok. Vendar kosilo je bilo kuhano. Sedi družina vsa okoli mize, toda jed ne diši, govornice ni slišati. Oče jezno pogleduje, mati si briše solze iz rudečih oči, tudi otroci se derže na jok — vse zaradi nerodnega Jaka.

„Jaz grem na polje, opoldne bom že doma“, zagodernja oče po kosilu in odide.

Kmalopotem prileze naš ponočnjak. Slabi ga močno, lej, komaj se derži po koncu, kako se derži kisló, gotovo ga lasje bolé. Nekako potuhjeno se ozira okrog — kdaj bo opazil očeta. Slaba vest mu pač očita, da se mu gotovo ni prikupil s svojim sinočnim ravnanjem. Zagleda mater, pobesi oči — mala iskrica spoštovanja vendar še tli v njegovem sercu.

„Jaka, Jaka, kake britkosti mi vendar napravljaš! Našo hišo boš pripravil ob vse poštenje pred ljudmi! odpravil jej boš z razuzdanostmi svojimi ves blagoslov nebeški. Zavoljo tebe porednega sina bomo kaznovani mi tvoji starši, bodo kaznovani tvoji bratje in sestre. Jaka, Jaka!“ jame ga svariti in milo opominjevati žalostna mati, „če se ti mi ne smilimo, usmili se vendar samega sebe“, nadaljuje, ko ne dobi odgovora, „kak dobiček imaš od sinočnega rogoviljenja.“

„Dobro je, dobro,“ zagodernja sin, kojega so materne besede spekale v dno serca — kar iz serca pride, do serca gine. — „Nič ni hudega.“

„Nejevoljen si, da te opominjam z lepo, vtisni si raji moje besede v serce, pa nikar ne godernjaj. Da bi me bil ti pred poslušal!“ milo svari mati.

„Saj je dobro; malo jedi mi dajte, bo pa vse opravljeno“, reče neboljše-ljivi sin svojej skerbečej, predobrej materi.

In res, prinese mu kosilo, pogleda mu rano, jo obveže, tako lepo s sinom ravna, da se je že kesal prešnje sirovosti.

Približuje se poldne — kaj bo oče rekel?

Pride. Zagledavši sina postoji, potegne velike obervi nad oči, zgerbanči čelo, zagrizne ustnje — zvedel je med tem vse sinočne komedije.

„Zapomni si pijanec, igravec, pobijalec“, začne z ostrim glasom in povzdignjeno grozečo roko, „ko v prvič še kaj tacega narediš, ti je zaperta moja hiša. Nečem, da bi dobro ime, koje je pridobil moj oče, koje sem ohranil tvoj oče, da bi to dobro ime podiral tak paglovec! Zapomni si! Sem premišljeval, kam pride toliko denarja, zdaj še le vem, da ti zapravljaš pri igri z visocimi stavami, da napravljaš zraven prepir in pretepe, kakor ravno sinoči. Poskerbim, da ga ne dobiš več, bom še denar pod ključ djal. Zapomni si! Molči, ne odgovarjaj, ali ti pri tej priči pokažem duri, zavpije razjarjeni mož, vidé, da se mu hoče sin vstavljati.

Sin je res menil hudo odgovoriti, a očetova resnoba in nekaka čudna moč razodevajoča se v vsem njegovem ponašanju mu zapre besedo.

„Bomo videli, če res,“ si misli, „počasi bo pozabil, kake dni bom miren, se mu bom podal, a potem. — — —“

(Konec prihodnjič.)

Prijetni spomini.

IV. Kapitol in cerkev ara coeli.

Pustimo nizko ravnino, v kateri panteon leži, ter podajmo se proti jugu tje na hrib, na katerem kapitolski grad stoji. Mislimo si ta glavni hrib pred dva tisuč leti. Kapitol je sterm in visok, od vseh strani ga obdajajo močni stolpi in orjaško obzidje. Ves hrib nam kaže dva klina, na levem je tempelj Jovovi, na pravem terdnjava, med obema pa sveto pribežališče, dohod pa varujejo bronasta vrata. Tak je bil nekdanji Kapitol, serce rimskega mesta, svetišče poganškega sveta, sedež najmogočnejšega vladarstva, ki je obsegalo ves svet.

Ako bi vrata bila nam se odperla, bi gledali sledeča čuda. Na levo nas pelje *clivus sacer* do svetišča Jovovega. Ta kraj je bil zarad svojega imena in bogastva najsvetejše mesto poganškega sveta. Ogromna zunanost že kaže, da stanuje tukaj mogočni Jupiter, ki strele v rokah ima. Znotranjost je zunanosti prilična, ter shranjuje podobo Jovovo, Junino, Minervino, toraj stanuje tukaj cela nebeška družina: mož, žena in hčer. Tukaj so opravljali vojvodi molitev, preden so v vojsko šli; sem so hodili zmagovalci se zahvaljat, ko so v slovesnem sprevodu ali triumfu se vračali domu. Za Olimpom je bil Rimljanom najsvetejši ta hrib. Pod svetiščem, kamor pa neposvečenim očem ni bilo mogoče priti, so bile shranjene bukve Sibiline. Okoli svetišča so stale podobe Apolona, Herkula in drugih bogov; tudi bronaste podobe sedem prvih kraljev rimskih in Scipija Afrikanskega ter vjetega Jugurte so bile tam.

Stopimo na *clivus capitolinus*, ki nas pelje na ravno nasprotni hrib ali rob. Tam vidimo terdnjavo, katero so nekdanj gagajoče gosi ponočnega napada obvarovale. Tam je Junoni posvečena Moneta, kjer so denar kovali in tudi zgodovinske bukve hranili. Tam je tista preklicana Tarpejska skala, raz ktere so na smert obsojene v Tiberu podirali, ki je nekdanj podnožje namakala; visoka je bila kakih 170 čevljev.

Na kratko oglejmo še *intermontium*, to je kraj med gornjima hriboma. Bil je z dobjem obraščen in Romul ga je razglasil za pribežališče vsem preganjanim in hudodelcem, kateri pod njegovo oblast pribežijo. Za dobrovo pa vzdiga se terdni in lično zbokani arhiv ali *tabularium*, kjer so v železne tablje vdolbene pogodbe z drugimi narodi bile na ogled postavljene.

Vse to je nekdanj stalo in je že davno posuto. Še imena ta hrib nima več starega, ker zdaj se reče *Campidoglio*, oljnati hrib. Od južne strani kaže pogled samo razderto zidovje iz ogromnih skal sestavljeno, ki je nekdanj bilo podlaga kapitolskega obzidja. Od južno-vzhodnje in od severno-zapadne strani se zamore peš po stezi, pa tudi z vozom po cesti priti na kapitol. Mi pojdemo po širokih in lepih stopnicah, ki vodijo iz *piazza d' ara coeli* tje.

Na podnožji stopnic, katerih je blizo sto, bljujeta dva bazaltna leva vodo, od zgornjega konca pa gledata Kastor in Poluks v orjaških podobah zraven svojih konj stoječa na nas. Zgoraj po ograji stojé zmagovalna znamenja Má-

rijeva. Tam ste tudi kamniti podobi Konstantina in Konstanca. Sredi ravnega prostora, ki je nekdanji *intermontium*, stoji izvrstna starinska podoba, Mark Avrel na konju. Vlita je iz bronu in je bila nekdanj tako dobro pozlačena, da se še zdaj sveti. Na pravo se vzdiga palača konservatorjev, v kateri se hranijo imenitne starine in izvrstna dela novejših časov. Na levo je palača kapitolskega muzeja, ki je prav pazljivega spregledovanja vredna. Kjer je nekdanj stalo *tabularium*, tam je zdaj palača senatorjev, v kateri mestni starašine svoja posvetovanja imajo. Zanimiv je studenec, ki se na stopnice te palače naslanja; na lieu ima tri lepe kipe, srednji kaže mesto Rim, stranskih eden reko Tiberu, drugi pa reko Nil. Nad palačo se vzdiga visok stolp, raz kterega se človeku podaja izvrsten pogled na stari in novi Rim. Verh stolpa sveti se znamenje svetega križa, ki zdaj tam kraljuje, kjer je nekdanj poganstvo svoj sedež imelo.

S tem pa še nisem popisal ves zdajni kapitol. Na mestu nekdanjega svetišča Jovovega vzdiga se zdaj prelepa cerkev *Ara e oeli*. Poglejmo še to. Do nje se pride po 124 stopnicah, ki se zraven kapitolskih začenjajo. Po misli nekterih zgodovinarjev sega začetek te cerkve v čas cesarja Konstantina. Oni 22 stolpi, ki cerkev v tri ladje delé, niso iz enakega marmorja, tudi ne enakega sloga, ker so vzeti iz raznih poganskih svetišč. Napis tretjega stebra na levici pové, da je bil iz palače Avgustove sem prestavljen. Ravni cerkveni strop je lepo izrezljan in bogato pozlačen z onim zlatom, ki je bilo pri zmagi pri Lepantu Turkom odvzeto. Ob vsaki strani ima ta čestitljiva cerkev 11 kapelic in vsega vkup 28 oltarjev. Znamenit je sam za se stoječi tempeljček s podobo matere božje, ki svojega sina v roci derži. V porfirni kadi ali banji počiva truplo svete Helene, matere cesarja Konstantina. Nad ambonom epistoljske strani se vidi grobni spominek kraljice Katarine, udove zadnjega bosniškega kralja Tomaža, kterega je lastni sin zadavil. V večem oltarji se časti neka jako stara podoba matere božje, katero je kakor pravljica gre, sveti evangelist Lukež namalal. V posebni kapelici za zakristijo se shranjuje *il santo bambino*, mnogočešćena lesena podoba božjega deteta, katero véasi v procesiji po cerkvi in tudi k bolnikom nosijo.

Papež Inocenc IV. je izročil leta 1253 to cerkev franciškanskemu redu, ki ima zraven cerkve lep samostan, kjer tudi njih general prebiva. Vladika grof Ledochowski ima svoje kardinalsko ime od te cerkve, in lepo se spominjam, kako so 1. junija poljski romarji, bilo jih je blizo 600, s solznimi očmi zapeli tukaj neko Marijino pesem in odmolili: „Očenaš za poljsko otčino. Mi poveri Poloni!“

Ves ta dan sem spregledoval kapitol in obližje. Že se je solnce nagnilo, ko sem truden počenil na zgornje stopnice in veselo gledal po kupljah, stolpih in ulicah. Srečne ure, lepi čas! — Ko pride nek *vetturino* ali voznik *memo*, vzdignem kazalnik desnice. To znamenje laški *fijaker* dobro pozna, zatoraj postoji, jaz pa sedem v kočijo, ter se dam za 1 frank zapeljati domu. Še pozno v noči rojilo mi je po glavi, kar sem videl in gledal.

V. *Forum romanum in sužnji.*

Kedar človek pride od severne strani in stopa čez kapitól proti jugu, vidi pred seboj prav velik prostor, z razvalinami posut in zapuščen. Zdajni Rimljan ga imenuje *campo vaccino*, živinski terg, prej je pa nosil častno ime *forum romanum*, rimsko sodišče. Tukaj so praetorji razsojali prepire, tukaj se je ljudstvo shajalo, tukaj je stalo največ javnih poslopij. Ves ta kraj je še po starinsko ohranjen; obširne razvaline, razbiti stebri ležé okrog. Kjer so naplavljeni zemljo odpravili, tam je svet za seženj niži, da vidi se nekdanji tlak. Forum je kakih 600' dolg in 400' širok prostor. Ob straneh so bili mostovži na dva gorna napravljeni, in Julij Cesar je dal ves ta kraj z rudečimi preprogami pokriti. Tempeljni, bazilike, kamnite podobe, slopi in oboki, so obdajali forum od vseh strani, tako da je bilo eden najlepših prostorov sveta.

Vodil me je po teh krajih 28. maja 1877 nek mlad bogoslovec iz propagande, ki je lepo govoril latinski, nemški in tudi za silo slovenski; bil je rodom Poljak. Ko sva prekoračila forum, sedla sva na razpokan steber, katerih v prostorni baziliki Julijeji mnogo po tleh leži. Pred nama je stala podlaga nekdanje govorilnice, rostra ali kljun imenovane, ker je bila s kljuni onih ladij lepšana, ktere so Rimljani Antiatom vzeli. Tukaj zraven je toraj stalo *comitium*, kamor se je ljudstvo shajalo, kedar si je postave zbiralo ali duhovnike volilo. Tukaj je stala *curia Hostilia*, ali zbirališče za starašinstvo, ktero je Tullius Hostilius pozidal. Še vidijo se izkopani ostanki tempeljna *Concordiae*, kamor je Ciceron poklical sanatorje, ko je govoril ono slavno besedo: *Quousque tandem Catilina!* Zanimivi so ostanki nekdanjega poslopja *Graecostasis*, kjer so sprejemali in gostili poslance ptujih narodov. Tam stoječi kanelirani slopi so še zdaj najboljši izgled korintskega sloga.

Memo drugih imenitnosti naj omenim tudi Mamertinsko ječo. Napravil jo je 4. kralj Ancus Martius, povečal pa 6. kralj Servius Tullius, zato se je reklo tej ječi tudi *robur Tulianum*. Ječa je v skalovje kapitolskega hriba vdolbena, za 28 stopnic pod zemljo, 24' dolga in 18' široka; zrak dobiva le skoz tesno luknjo ob strani. Iz perve se pride po nekoliko stopnicah v spodnjo ječo, ki nima svetlobe ne zdravega zraka. Tam je za gladom poginil Jugurtha, kralj Numidije; tam je končal Simon, vojvoda Judov, kterege je po razdjanji Jeruzalema zmagovalni Tit sem pripeljal; tukaj je umiral Tigranes iz Armenije in še drugi veljaki, katerih zadolženje je bilo samo to, da so branili sebe in svoj dom zoper zmagovalne Rimljane. Sem je dal zapeljati cesar Neron tudi sv. Petra in sv. Pavla, ktera so od tukaj peljali ven pred mesto, da umerjeta. Preden se ločimo od tega s kervjo napojenega in z molitvami posvečenega kraja, pogledjmo še vrelec, kateri je čudoma se pokazal, ko je sveti Peter tukaj kerstil svoja dva čuvaja, Procesca in Martinjana s 40 drugimi ljudmi.

Ker smo že toliko časa na teržišču, pogledjmo še neko nam nenavadno

kupčijo, prodajanje sužnjev. Kedar so Rimljani zmagali kako ljudstvo, obropali so ga tudi. Kar je bilo bogatega in imenitnega, vzeli so seboj; vzlasti so mnogo vjetnikov pritirali domu, da je prodajo, in tako državno denarnico polnijo. Pri svetišču Kastorja in Poluksa so barantači po drobnem spečali človeško meso, kar so ga od vlade v koš nakupili. Mladi in stari, moški in ženski, vsi so bili nagi, le glavo so imeli z belo volno pokrito, da jim kje solnce ne bi škodilo. Kak sirov človek je stopal pred njimi in klical: „Mestjani, pogledjte moje sužnje, jaz je prodajam za dober kup le samo vam, slavni Rimljani. Pogledjte tega fanta, kako je lep, od glave do noge nima hibe na sebi.“ Potem je vdaril sužnja po licu in rekel. „Slišite, kako to tleska; terdno meso ima, nobena bolezen se ga ne bo lotila. Dam ga za 8000 sestercij, to ni veliko!“ Enako sirovo je dražil in hvalil še druge sužnje in kedar je po dolgem barantanju kdo kupil človeka, takrat je sužnjevo terpljenje še le začelo. Nobena postava ni varovala njemu življenje; bil je žival, ne pametno bitje. Brez pravice, brez domovine, brez družine je živel, dokler se je poljubilo gospodu, ki ga je usmertil, kedar je hotel. Kot lastno oko je moral sužnji varovati življenje svojega gospoda, ta je pa sužnjega življenje zdrobil kot peno za kratek čas.

Takih rev je mesto štelo ob času največe slave do 1.200.000 duš. Ne čudimo se, da niso spuntali se zoper svoje tlačitelje, zato je Rimljan že poskerbel. Ako je kak suženj ubil gospodarja, morali so umreti vsi sužnji iste hiše, naj so kaj zadolžili ali ne. Če je kdo pobegnil, razglasilo se je po mestu, da so ga povsod iskali. Gorjé ma, če se ga vjeli; z gorečim železom so mu na čelo utisnili znamenje, da je pobegniti hotel. Okoli vrata je pa dobil železen obroč z napisom: „Derži me, ker vbežal sem, in pripelji me nazaj k mojemu gospodarju J.“ Še bolj pogosto je pa kaznovala ubežnika divja zver ali bodalo gladijatorjev v Amfiteatru.

Čas je bil, da stopi keršanstvo med razuzdani svet, in postavi spet človeka med pametna bitja. Da je keršanstvo sužnjim podalo prostost in zabranilo enake morije, že to samo daja mu čest. Žali Bog! da pa ravno boljarstvo malo obrajta nauke keršanske, ker iz svojih poslov in delavcev dela sužnjim enaka bitja. Mar se vrača zopet poganstvo? Kdor ga je gledal v rimskih razvalinah, ta ne bo ga želel nazaj!

Prošnja.

Zemlja sveta, ki mi kriješ
 Mater ljubo, mater sladko,
 Kteri je življenje kratko
 Bog zapisal v večno pratko,
 Daj pokaži mi košice,
 Ali košice njene svete;
 Zadnjikrat da je poljubim
 In pri njih zvesto obljubim
 Vedno nje spomin hraniti,

Nje spomin, katerega vlila
 Je v me še slabo dete,
 Ko me je Boga hvaliti
 In moliti ga učila.
 Svesta si, da sad pšenice
 V rahlo zemljo mora pasti,
 Ako hoče lepo rasti.
 Ko storiš to zopet lahko
 Ljubo mater mi zakriješ.

P.

Gulj.

(Perzijska pravljica, po virih spisal Jos. Cimperman.)
(Konec.)

Proti jutru se vzdigne velikán, gré k Ahminbeg-ovemu ležišču in ko vidi, da dobro spí, urno odide in se kmalu poverne z velikim kíjem naorožen ter mahne šestkrat po podobi iz blazín ter se potem odpravi proč z veselím nasmehom misleč na svoj zajutrek.

Ahmin zleze zopet v posteljo, razdere svojega namestnika in vsklikne: „Prijetelj gulj, nekov merčes je bil tú in me je motil v spanji. Čutil sem, da je šestkrat obersnil s svojimi perotmi ob mojo odejo. Ta merčes je zeló nadležen!“

Gulju so té besede zaperle sapo. „Kakovšen človek je neki ta,“ si misli, „anti sem ga šestkrat vdaril, da bi moral ubiti slona, ali on se je komaj izbudil! In ménil je, da ga nadleguje merčes! V bližini tega smertnika moje živenje ni varno!“ Berzo zapusti svoje ležišče in pobegne iz dupljíne meneč: „Če se prej odpraviš, boljé za-te. Moj gost pak mora tak poginiti v avzlic svojej moči, ker ne vé poti iz dupljíne.“

Ahminbeg vidi gulja urno odhajati; lahko je ugenil vzrok begú. Vstane, ogleda zaklade okrog sebe nakupíčene in premišlja, kakó bi spravil vse bogastvo v svoje domovje. Zagrabi mnogokrat pergiščem zlatá, dragih kámenov in biserov ter vtakne vse v svoje žepe. Vzame tudi jedno potnikom urópanih pušek in gre iz dupljíne, iskat poti do dóma.

Ni bil še daleč prišel čez skalovje, ko vgléda gulja, idóčega mu naproti in naoroženega z debelim kíjem. Za njim je korakal izvanredno velik lisjak. Ahminbegu je zopet pomogla njegova bistrournost.

Ko sta se mu približala gulj in lisjak na malo korakov, izpregovori Ahminbeg glasno: „Ker takó slabo izpolnuješ moje ukaze prejmi plačilo!“ To rekši poméri s puško in podere lisjaka na tla. „Obljubil mi je pripeljati tri takošne, kakor si ti, da jih zénem vklenjene v Ispahan, a zdaj mi prideš sam ti, ki si že tako ali tako moj suženj.“

In približa se gulju, kateri ves preplašen, opérajóč se na svoj kij, jame skakati čez skalovje in propade, da dospe do vélike ceste in izgíne izpred očij svojemu sovražniku.

Ahminbeg si je dobro zapomnil pot, po kateri mu je ušel gulj. Šel je po sledi, prišel kmalu na véliko cesto in od ondu v svoje domovje. Najperva skerb mu je bila potem, dobiti velbljodov in múl ter kupiti veliko hišo, zatém pak iti z vso tólpo v skalno bivališče guljevo, da vzdigne ondu ležeče bogastvo. In odšel je spet brez vsega pozdravljenja svojih domačih ljudi.

Vse ljudstvo se je čudilo velikanski tolpi, ki je odpotovala tem čudnim človekom.

Ako pak se je ljudstvo čudilo pri njegovem odhodu, koliko boljé so stermeli še potlej, ko se je Ahminbeg-ova tólpa posled nekaterih dni vernila, obložena z zlatom, srebrom in raznovrstnimi dragotínami.

Zemlja se je tresla pod težkimi koraki ljudi in otovorjenimi živali. Bratje so prišli k njemu vsi ponižni in izkušali izvédeti, kakó je prišel do svojega bogastva. Ahminbeg jim ni odgovoril ničesa, misleč si: bedakom je sreča prijazna. Dejali so bratje sami med seboj: svet je širok, pojdimo še mi iskat svoje sreče. Ako jo je izteknil on, tem izvestnejše jo bomo mi, ki smo razumnejši od njega.

Šli so, a vernili se niso več.

Govorica o neizrečenem obogatenji Ahminbegovem je prišla na uho tudi persijskemu šahu. Velikaši so mu pravili o neverjetni imovini njegovi takó navdušeni, da je postal silno radoveden. Sklenil je, povabiti ga na svoj dvor, da izvé iz njega lastnih ust, je li resnična govorica o njegovem bogastvu, in da vidi po sreči oblagodarjenega možá, o kojem govori ljudstvo s tákošno ne-navadno navdušenostjo.

Šahovo vabilo, sestavljeno v najprijazniših izrazih, se je kmalu poslalo Ahminbegu.

Naš junak je bil vabila neizrečeno vesel. O takošni sreči se mu niti sanjalo ni! Vladar ga prosi, naj se mu osobno predstavi! Kaj tacega se ni čulo, kar stoji perzijsko kraljestvo!

Takoj je bilo vse pripravljeno na odhod. Obložili so se velbljodi z darovi za šaha in vélikega vezirja in njegovi služnji in spremljevalci so bili zbrani okrog njega, ki je jahal, prekrasno oblečen, najlepšega arabea iz svojega konjaka.

Vsi so se vzdignili na pot k šahu.

Mnogo dni so že potovali, ko se necega jutra v bližini Ahminbeg-ovi nadejano prikaže gulj, a ko vglada svojega zmagalca, pobegne molčeč zopet v daljo, kakor blisek. Mislil si je najberž, da je prišel po-nj in ga bode odpeljal kot sužnja.

Takošen strah mu je vzbudil Ahminbeg s svojim sleparstvom.

„Ne bodeš me dobil, ti nesrečni smertnik,“ kričal je od daleč gulj „sedaj si me videl zadnjikrat. Takó daleč, kamor seže okó, bodem šel, da le nikdar več ne srečam tebe, ti si mi uničil serčnost in ne upam si dalje prebivati v tej okolici, kjer nimam prostosti in mi ni varno moje življenje.“

In vnovič je Ahminbeg s svojo hladnokervnostjo ognil se opasnosti, ki mu je pretíla, pehniti ga z verhunca sreče v prejšnjo ničnost.

Pridejo k perzijskemu šahu.

Jedva prejme véliki vezír poklonjene mu dragocene darove, ko hití naznaniti Ahminbegov prihod svojemu vladarju. Šah nkaže naj ga jutri pripelje o pred-enj.

In takó se zgodi. Zbran je bil ves divan. Pervi pride Ahminbeg, za njim služnji in potlej drugi njegovi ljudjé. Verže se pred vladarjem na obraz, govoreč: „Prejmi od tega, kar mi je bogstvo naklonílo! Ubog je sicer dar tvojega služnjega, a vzemi ga milostivo! Nadejem se, da ne bodeš zamétal darú neznatnega červa!“ Potem dá Ahminbeg služnjim znamenje, koji pri-

stopijo, pokleknejo in šahu izročé darove ter potem z glavó povešeno k tlam še vedno klečé pred njim.

Dopadljivo glavár Perzije gleda Ahminbega in njegovo spremstvo. Zapazi tudi draga kamena in se ustraši. Takó velicih in tako blestečih se dragih kamenov še ni videl nikedar. „Sin pozémški,“ dé šah z milostivim glasom, „povedi, s kakošnim načinom si obogatel? Mi vsi smo silno radovedni tó čuti.“

Ahminbeg pové, kar je nam že znano, in kedar, sklepajóč svoj govor, tudi dostavi, kako se je zarotil gulj, da ga ne bode on nikdar več videl, s sklenjenimi rokami vsi hvalijo bogstvo in zovejo Ahminbega svojega oprostitelja in rešitelja muke, o koji so pred kratkem izvedeli in katere rešiti jih ni mogel živ kerst.

Zdajci vstane šah s prestola, pogleda okrog sebe in vsklikne:

„Perzijskega kraljestva rešitelju smo dolžni največo zahvalo. Preslabi smo, da ga dostojno platimo iz lastnih močí. — Ahminbeg, imaš-li že soprogo?“

„Ne! červ, ki se pred teboj vije v prahu, dosedaj ni bil takó srečen, da bi jo dobil.“

„Véliki vezír! Svojo hčer Mirzo dajte Ahminbegu za ženó. On si je pridobil neizrečenih zaslug za naše kraljestvo. Část bode poleg bogastva vaši hčeri dota. V osmih dneh jo pelje na svoj dom. Idite!“ In zapustí prestol ter za njim gré ves divan.

Posled osmih dní je bil Ahminbeg zavída vreden soprog in ko se je bil preselil iz Ispahana, živel je presrečen na strani svojega vladarja in do pozne starosti vžil sad svoje lokavosti v sredi cvetočih svojih vnukov.

Mirza je bila umerla pred njim. —

Kerščanska družina.

Povest za otroško mladino iz pisem Krištofa Schmidt-a.

(Poslovenil J. Severjev.)

Pred več ko dvesto leti živel je na enem iz med mnogih otokov japonskega cesarstva preblag mož z imenom Tit. Zavolj njegovega plemenitega rodu in blazih kreposti bil je sploh visoko čislan in spoštovan.

Že veliko let predno je bil rojen, prišli so bili pobožni sveti možje semkaj čez širno morje poganskim ljudstvom tega krog in krog z morjem obdanega cesarstva oznanovat Božjo besedo. Veliko tisoč ljudi so verovali njihovim besedam in dali se kerstiti. Tudi Tit je bil kristjan in presrečnega se je štel s svojo družino v veri v Boga in Jezusa Kristusa. Kerščanska vera širila se je po teh deželah vedno dalje in dalje in upati je bilo, da se bode vsa japonska država spreobrnila od svojih mertvih malikov k pravemu živemu Bogu.

Toda slažabniki lažnjivih bogov bojé se, da ne bi izgubili vseh svojih obilnih dohodkov, vedeli so pregovoriti vse cesarje in kraljiče, ki so bili tem podložni, naj iztrebijo kerščanstvo iz japonskega cesarstva. Dana je bila ne-

usmiljena zapoved, naj bi pomorili vse, ki se niso hteli odpovedati kerščanskej veri. Neštevilno kristjanov pa je hotelo rajše umreti, ko da bi nezvesti bili svojemu Gospodu in Odrešeniku in preterpeli se najgroznejše muke s čudovito stanovitnostjo.

Kralj, kteremu podložnik je bil Tit, izbral si je najprej njega. Mislil si je: Ako dosežem, da tega moža, kterega imajo kristjanje v največej časti, napeljem k temu, da odpade od kerščanske vere, posnemali bodo vsi kristjanje njegov izgled! — Pozove ga tedaj k sebi v svoje poslopje in prizadeva si z vso svojo zgovornostjo, da bi ga odvernil od vere v Kristusa. Ko je bilo zastoj vse prilizovanje in obetanje, žugal mu je kralj, da ga bo z najostrejšimi mukami do smerti terpinčil. Toda Tit ostane stanoviten in neomajljiv. „Pripravljen sem“ — rekel je — „kri in življenje dati za té, moj kralj — ali svojej veri nasproti ne morem delati! Moja zvestoba do svojega Boga naj ti bode porok, da zvest ostanem do smerti tudi tebi in našemu cesarju. Še rajše pa umerjem za svojega Gospoda in Odrešenika. Smert odpre nam kristjanom vrata v večno življenje!“

Kralj zavpije serdit: „Naj bo tedaj! ker se ne bojiš smerti, poiščem še zdatnejših sredstev, da te primoram!“ — S proč obrnjenim obličjem in razprosterto roko veli mu, naj odide.

Tit je imel troje zalih cvetečih ljubeznivih otrok. Šimen, najstariši sin, bil je še le šestnajst let star; Davorina, hči njegova, štela je štirinajst let; Matija, najmlajši sin, neizrečeno zal deček, ni še dopolnil devetega leta.

Titu in njegovej pobožnej enako mislečej ženi bila je najimunitnejša naloga in skerb, svoje otroke dobro in v pobožnosti izrediti in odgojiti in je v kerščanskej veri prav dobro podučiti.

Drugo jutro, ko so ravno roditelji in otroci pobožno in serčno opravljali jutranjo molitev, obda naenkrat mnogo vojakov hišo. Častnik stopi v sobo ter serdito in s temnim obličjem reče Titu: Povelje imam, odpeljati ti najmlajšega sina. Ako se svojej veri ne odpove, — bode sežgan! — Oče se prestraši; mati je obledela ko smert. Toda nista se prestrašila toliko zató, da bo moral mileni deček poginiti v plamenu, bala sta se še bolj, da ne bi ga groza prevzela pri pogledu švigajočega ognja in da ne bi vere zatajil.

„O moj otrok“ — reče oče — „spomni se onega svetega starčeka, Polikarpa, o kterem sem ti mnogokrat pravil. Saj veš, ko so mu rekli, naj Kristusa zataji in preklinja, če ne ga sežgo, odgovoril je: Že šest in osemdeset let mu služim in še nič žalega mi ni storil, kako bi tedaj preklinjal svojega Gospoda in Odrešenika?“ — Voljno se je dal sežgati. Pomisli, dete moje, da je dober Gospod, za kterega voljo se še po šest in osemdeset letnej službi radovoljno smert preterpi.

„Stori to, kar je storil on ko starček, tudi ti z veseljem!“ — Mati, spominjaje se one makabejske matere, reče s solznimi očmi: „Da, preljubi otrok, usmili se me in umri rad!“ —

Deček pa zavpije: „O mati ne jokajte se! — Saj rad umrem! — Ne

bojim se smerti. Za Jezusa Kristusa, našega Gospoda, dam drage volje svoje življenje!“ —

Brat in sestra povzdigneta solzne oči proti njemu ter poslovita se od njega. Vsi ga hočejo spremiti. Toda vojščak veli: „Odstopite. Vi ne smete iz hiše!“ — Vsi objamejo sedaj preljubega Matija. Brat in sestra, Šimen in Davorina, nista se skorej mogla odtergati od njega. On pa jima reče: „Pustita me; z veseljem grem, saj grem v nebesa. Tam se zopet vidimo!“ —

Častnik reče: „Neusmiljeni oče, brezserčna mati!“ —

„Storita, kar hoče kralj in sin je rešen. Vidva sama izdajata ga smerti na ognji.“ — Oče in mati odgovorita častniku: „Mar meniš, da nama ne dé težko, ločiti se od preljubega otroka?“ — Otroka pa rečeta: „Jeli, idi ljubi brat! — Bog te spremljaj. Kratka bolečina donese ti večno radost!“

Deček odide spremljan od častnika. Pogostema se ozira nazaj. Oči mu zalijejo solze, ali vendar se smehlja. Vsi gledajo za njim, dokler ne stopi v poslopje, katero je bilo videti iz njihovega stanovanja. —

Dvorišče pred poslopjem bilo je obdano z visocim ozidjem. Vsi so britkostno tjekej pogledovali. „O Bog“ — vsklikne naenkrat mati, sedaj se dim vzdiguje kviško! Sedaj ga sežigajo!“ — Oče misli na Abrahama, pogleda proti nebu in reče: „Tebi, o Bog, posvečujem ga v žgavno daritev!“ — Vsi padejo na kolena in molijo.

Ko je dan napočil, vedno so še bdeli oče in mati in njuna še ostala otroka in topili se v gorkih solzah. Žarno zarudelo nebo spominja je plamenov, v katerih je poginil dragi Matiček.

Ni trajalo dolgo, kar stopi častnik zopet v sobo. „Vajin mali sinček“ — nagovori roditelje, „je sedaj prah in pepel. Prišel sem po vajino hčer. Nikar pa ne bodi ti“ — reče, obernivši se k hčeri — „ti ljubo mileno dete, tako nespametno, kakor tvoj brat. Glej kralj te hoče z zlatom in biseri dičiti!“ —

Davorina odgovori: „Čemu mi bode zlatov in biseri? Vera, ktera je v terpljenji uterjena, je dragocenejša od zlata, ki se v ognji očiščuje, in bogomilost je oni dragoceni biser, za kterega imamo vse dati. Kaj pomaga človeku, ako bi ves svet zadobil, na duši pa škodo terpel?“

„Oh“ — reče častnik in pogleduje jo nekako ginjeno, „saj bi vendar bilo škoda, ko bi ta krasota, ki se enako cvetici razcveta, tudi enako cvetici bila pokošena!“

Davorina odgovori: „Vse meso je podobno travi, in vsa lepota človekova je enaka cveticam na polji. Trava se posuši in cvetica odpade. Duša pa, ki dela po volji Božjej, ostane na veke.“ — „Ne morem tedaj prikrivati“ — reče častnik. „Vergli te bodo divjim zverem in ktere te bodo raztergale in požerle. Ali te ni groza tega?“ —

Davorina se spomni svetega škofa in mučenca Ignacija, ki so ga vergli divjim zverem, in odgovori kakor on: „Jaz sem žitno zernce, zmleti me morajo zobje divjih zveri, da me Kristus pripravnega najde k čistemu kruhu!“ —

Oče vsklikne poln nebeške tolažbe: „O hčerka moja, blažna si ti! Ti si

uk Jezusa Kristusa v svojem serenu sprejela ter ga zvesto ohranila. Duh Božji te razsvetljuje in krepi, da ta uk dobro obračaš in delaš po njem.“ —

Mati pa toči vroče solze vsled bližnje kervave smerti preljubljenega otroka; ali vera šibke device jej je znova in čudno okrepečala dušo v veri v Jezusa Kristusa in v večno življenje. In s solznimi očmi reče: „Idi tedaj preljuba hči, duh Božji bode nadalje s teboj, da srečno končaš svoj boj.“

Oče, mati in brat objamejo mlado mučenko jokaje in zdihovaje. Ona pa se zadnjič odterga od njih ter veselo reče: „Oče, mati, bratec, ne jokajte se več. Veselite se z menoj. Zdi se mi, da vidim vrata nebeška odprta. Tamkej, tamkej se videmo zopet; tam bodemo pri Kristusu večno zveličani!“ — Častnik pelje jo preč. —

V jutro tretjega dne pride zopet častnik. „Vajina hči“, reče roditeljem je končala; sedaj sem prišel po sina. Toda še imata čas, da se premislita. Pomislita dobro, predno ga meni izročita! Ali se hočeta mar oropati vseh svojih otrok? Ali hočeta, brezserčna roditelja, zares še dalje vedno terdovratna ostati in s tem izročiti ga gotovej nemilej smerti? — Le pogledjta ga, zalega krepkega mladenčca! On edin vama je še ostal od vajinih otrok, on je sedaj vajino edino ljubljeno dete. Hoče li ž njim vaš plemeniti rod popolnoma zamreti in vaše ime iz zemlje izginiti? On je radost vajinim očem, tolažba v življenji in podpōra vama v starosti. O gotovo! vidim, da vas ljubi! Blagosserčno vaji bode podpiral in gojil, ko se vama približa siva starost in zaperl bo vama zatemnele oči. Prigovarjajta mu, da si iz ljubezni in hvaležnosti do vaji ohrani življenje v vajin blagor in se podverže kraljevim poveljem. Kaj vama koristi, kaj koristi njemu, da se upera. Mi imamo moč pripraviti mu grozovito smert!“ —

Blagi mladeneč odgovori: „Vi ne bi imeli oblasti nad menoj, ko ne bi vam bila dana od zgoraj. Vi ne morete več proti meni storiti, kakor vam dopušča Bog. In ali ne smem voljno izpiti kozarca, ki mi ga Oče nebeški ponuja. Njegov preljubi Sin umerl je za vse ljudi. Oh sladko je umreti za Onega, ki je za nas dal svoje življenje!“ —

„Vedi torej“ — zavpije častnik — „kralj te bo dal križati. O ne bode se ti zdelo tako sladko in prijetno, ko bodeš s predertima rokama in nogama več dni visel na križu, terpel bolečine skelečih ran in brez vsega olajšanja v neprenehljivih težah umiral!“ —

Hrabri mladeneč odgovori: „O kaka tolažba, o kolika radost je meni, da bodem vreden umreti iste smerti, ktero je prestal moj Odrašenik. Prizadevati si hočem, da terpim in kri prelijem enako njemu, dokler ž njim porečem: Dopolnjeno je!“ —

(Konec prihodnjič.)

Družba sv. Mohora.

Dne 21. m. m. je pozval družbin vodja v Celovcu stanujoče družbenike, da bi po §. 5 družbinih pravil izmed sebe izvolili novega odbornika, ki bi tako navdušeno in neutrujeno se poganjal za družbo in njen razvitek, kakor si je celih pet in dvajset let prizadeval pokojni odbornik Robida. Volitev sama se je veršila v najlepšem redu. Po kratkem razgovoru so priterdili vsi pričujoči udje nasvetu, naj se v odbor pokliče verli in za blagor družbe sv. Mohora vneti rodoljub, ki je Robidu tudi na tukajšnji gimnaziji naslednik, gosp. Vinko Borštner, profesor fizike ni matematike. Tako očitnemu in soglasnemu zavpanji se je izvoljeni odbornik udal in blage volje prevzel čestno opravilo, za katero so ga družbin zavetnik, milostljivi Kerški knezoškof, takoj poterdili. Na mnogaja leta!

Odkar družba domačim pisateljem v spodbujajo in slovstvu v razvitek razpisuje darila, dohaja vsako leto cela versta književnih izdelkov, s katerimi marljivi pisatelji tekmečujejo za razpisane nagrade. Letos so bili odboru poslani ti le rokopisi:

1. Snopič povesti z geslom: Verlo naprej; 2. Spomini na Poljsko in Rusijo; 3. Pogled v Egipt; 4. Kosovo polje; 5. Pogovor pod lipo; 6. Samostani; 7. Valentin Vodnik in Dr. France Prešeren; 8. Hrošči silčkarji kmetu škodljive živalce; 9. bolezní v glavi; 10. Nauk o gospodinjstvu, poslov. po Hermanu; 11. Kratek obris Štajerske zgodovine s posebnim ozirom na Slovenski Štajer; 12. Vremenski prikazi; 13. Kdo dela točo; 14. Mala pevkinja s kitaro.

Razun teh rokopisov je odbor prejel še dve zbirki raznih pesem. „Pošiljam Vam“ — piše pošiljavec iz Savinske doline — „pesne in zloge. Niso pisane od učenega moža, ker meni ni bilo pripuščeno, učiti se; pa pisane so iz serca, ne iz drugih knjig, od mladega moža, katerega je osoda odločila „v nevednost“. Druga zbirka pa obsega speve in pesmi, ki jih je zložil prerano umerli, obdarjeni Miljko Kmetič. Njegov sorodnik, in prijatelj družbe sv. Mohora J. Ž. v K. jih je otel iz zapuščine, priredil za natis in odboru izročil z željo, da bi se porabile v družbinih knjigah. Tudi č. g. prednik samostana oo. trapistov v Marija zvezdi je odboru v pregled in porabo poslal precej obširen spis, v katerem razlaga namen in zgodbe tega za katoliške Slovence v Bosni prevažnega samostana.

Rokopise pregledujejo sedaj odborniki, katerim bodo prisodili darilo ali ktere bodo za natis nasvetovali, o tem bode „Bes.“ poročal ob svojem času.

Duhovske spremembe v Kerški škofiji.

P. Othmar Gahovec, gimnazijski vodja v Št. Pavlu, je imenovan za kn. šk. svetovalca.

Č. g. Hrobatin Jož., provizor v Teichl-nu, je dobil kuracijo Klopice.

Č. g. Papler Jak., kaplan v Št. Kocijanu, je postavljen za provizorja v Javorje in č. g. Gruber Fil., duhoven iz Sekovske škofije za provizorja v Poreče blizo Gosposvete.

Fara Matere Božje na jezeru je razpisana do 27. novembra.